

Dosarul nr. 2r-765/2019
2r-18/2020

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Râșcani (jud: M. Nicorici)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Kornacker Gabriela,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iovu Dina împotriva lui Lazaros Akritidis, intervenienți accesorii Iovu Corneliu și Iovu Gheorghe cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 05 septembrie 2019 și 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2018, Iovu Dina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lazaros Akritidis cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 06 martie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani s-a atras în proces ca intervenienți accesorii Iovu Corneliu și Iovu Gheorghe.

La 18 martie 2019, reclamanta Iovu Dina, în temeiul art. 60 alin (3) Cod de procedură civilă, și-a concretizat cerințele din acțiune, solicitând încasarea de la Lazaros Akritidis a datoriei în mărime de 12 851 de euro și 152 000 de lei; penalității în mărime de 2 313 euro și 27 360 de lei; dobânzii de întârziere în mărime de 3767 de euro și 44 558 de lei; cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani s-a admis acțiunea; s-a încasat din contul lui Akritidis Lazaros în beneficiul Dinei Iovu suma datoriei în mărime de 12 851 de euro, în valută națională, conform cursului oficial al Băncii Naționale la data executării hotărâri și 152 000 de lei, ce reiese din contractul de împrumut încheiat între părți în data de 18 noiembrie 2016; s-a încasat din contul lui Akritidis Lazaros în beneficiul Dinei Iovu suma de 3 767 de euro, în valută națională, conform cursului oficial al Băncii Naționale la data executării hotărâri și suma de 44 558 de lei, ca dobândă de întârziere; s-a încasat din contul lui Akritidis Lazaros în beneficiul Dinei Iovu suma de 2 313 euro, în valută națională

conform cursului oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii și suma de 27 360 de lei, ca penalități; s-a încasat din contul lui Akritidis Lazaros în beneficiul Dinei Iovu suma de 17 590,67 de lei, ca cheltuieli suportate la achitarea taxei de stat. Cerințele reclamantei referitor la aplicarea măsurii de asigurare a executării hotărârii, s-au admis integral și s-a aplicat sechestru asupra bunurilor mobile, imobile și a mijloacelor bănești aflate în conturile lui Akritidis Lazaros, în limita valorii sumelor încasate prin hotărâre.

La 20 mai 2019, Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, nefiind de acord cu soluția instanței de fond, a înaintat cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei decizii de respingere a acțiunii ca depusă către un pârât necorespunzător.

Prin încheierea din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel înaintată de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, fiind acordat un termen până în data de 04 septembrie 2019, ora 16:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în ordine de apel în sumă de 13557,15 de lei.

În termenul acordat de instanța de apel, Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a prezentat cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestată, anularea măsurilor de asigurare și suplimentar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel.

Prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea înaintată de Lazaros Akritidis privind scutirea de plata taxei de stat în ordine de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel înaintate de Lazaros Akritidis împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, fiind acordat termen apelantului Lazaros Akritidis până în data de 03 octombrie 2019, ora 09:00, pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în ordine de apel în sumă de 13 557,15 de lei.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a lăsat în continuare fără curs cererea de apel depusă de Lazaros Akritidis împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani. S-a stabilit suplimentar apelantului un termen de până la 24 octombrie 2019, ora 09:00, pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în ordine de apel în sumă de 13 557,15 de lei. S-a explicat apelantului că, dacă nu v-a prezenta dovada achitării taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 24 octombrie 2019 prin încheierea Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul declarat de Akritidis Lazaros împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iovu Dina împotriva lui Lazaros Akritidis, intervenienți accesorii Iovu Corneliu și Iovu Gheorghe cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

La 27 noiembrie 2019, Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Kornacker Gabriela, a declarat recurs împotriva încheierilor din 05 septembrie 2019 și din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acestora.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierile instanței de apel pasibile casării, deoarece au fost interpretate eronat normele legale aplicabile speței.

Totodată, recurentul a specificat că nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de un salariu, are o vârstă înaintată, iar unicul imobil pe care îl are în proprietate este grevat, ceea ce denotă că este indubitabil incapacitatea sa financiară.

Mai mult ca atât, a specificat că instanța de apel nu a dat nici o apreciere extrasului din Registrul bunurilor imobile prezentat, care demonstrează că imobilul este înregistrat pe persoana fizică Lazaros Akritidis, extras din care rezultă șirul de interdicții asupra acestui bun.

Prin urmare, a indicat recurentul că nu este capabil să achite taxa de stat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 24 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii încheierii motivate prin scrisoarea de însoțire din 29 octombrie 2019 (f.d. 196), care a fost recepționată de recurent la 19 noiembrie 2019, conform avizului de recepție (f.d. 199).

Astfel, recursul declarat la 27 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierilor contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 83 din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Mai mult, art. 84 din Codul de procedură civilă, stabilește că se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de

apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În acord cu art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele quantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice. Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial -75% din taxa calculate din suma contestată.

Art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, statuează că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1), care prevede că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum rezultă din actele cauzei, la 24 aprilie 2019 a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani prin care a fost admisă acțiunea.

La 20 mai 2019, Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, nefiind de acord cu soluția instanței de fond, a înaintat cerere de apel nemotivată.

Prin încheierea din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel înaintată de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, fiind acordat termen până în data de 04 septembrie 2019, ora 16:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în ordine de apel în sumă de 13557,15 de lei.

În termenul acordat de instanța de apel, apelantul a prezentat cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestată, anularea măsurilor de asigurare și suplimentar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 septembrie 2019, s-a respins cererea înaintată de apelantul Lazaros Akritidis privind scutirea de plata taxei de stat în ordine de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel înaintate de Lazaros Akritidis fiind acordat termen până la 03 octombrie 2019, ora 09:00, pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în ordine de apel în sumă de 13557,15 de lei.

La 24 octombrie 2019, prin încheierea Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul declarat de Akritidis Lazaros împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

La caz, instanța de recurs notează că din conținutul încheierii din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți rezultă că respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat a fost generată de faptul că argumentele părții apelante privind imposibilitatea achitării taxei de stat sunt insuficiente pentru a admite cerința de scutire de la executarea acestei obligații procesuale, în acest sens nefiind prezentate careva probe utile și pertinente, motivele invocate purtând un caracter declarativ.

Ca consecință, instanța de apel a refuzat în scutirea apelantului de la plata taxei de stat în sumă de 13 557,15 de lei, considerând motivele invocate, privind starea materială și financiară precară și lipsa mijloacelor financiare necesare pentru achitarea taxei de stat, ca fiind declarative, lipsite de probe în demonstrarea lor cu acte, înscrisuri sau alte documente confirmative.

Astfel a reținut că sarcina părților care solicită scutirea de la plata taxei de stat vizează și obligația de prezentare a înscrisurilor și altor dovezi, care să confirme imposibilitatea acumulării sumei necesare pentru achitarea taxei de stat din sursele avute, inclusiv din contul vânzării, gajării, ipotecării bunurilor sau contractării unor împrumuturi, credite, etc.

Respectiv, a constatat că apelanta nu a prezentat probe pentru a confirma faptul imposibilității achitării taxei de stat.

În circumstanțele stabilite, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierile recurate sunt emise în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de apel la acea stadiu a procesului.

Instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel declarată de apelantul Lazaros Akritidis privind scutirea de plata taxei de stat în ordine de apel, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile în termenul limită stabilit prin încheierea din 05 septembrie 2019, în cazul în care apelantul a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile, și anume, pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat.

Totodată, instanța de apel corect a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel declarate de Lazaros Akritidis, or, la cererea de apel nu au fost anexate probe suficiente care să ateste situația materială dificilă a acesteia.

Prin urmare, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că apelantul nu a prezentat probe concludente ce ar demonstra lipsa surselor financiare, precum și lipsa oricăror bunuri sau imobile, care ar servi drept temei pentru scutirea de la achitarea taxei de stat, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, instanța de recurs notează că apelantul, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat, urma să prezinte documente justificative în vederea confirmării stării financiare dificile, ce împiedică achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Mai mult ca atât, probele prezentate în susținerea demersului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu denotă că acesta nu are și alte venituri, că nu deține conturi bancare și nu dispune de alte mijloace bănești care ar permite achitarea taxei de stat.

Astfel, este cert că Lazaros Akritidis nu a demonstrat prin probe pertinente starea financiară precară și, drept consecință, se constată că instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, în lipsa probelor ce ar

demonstra incontestabil o situație materială dificilă. Iar, probele prezentate în justificarea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat sunt insuficiente pentru a considera că aceasta este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder împotriva Regatului Unit §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane împotriva Regatului Unit, 28 mai 1985).

În sensul art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, Colegiul notează că Lazaros Akritidis, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, nu pot fi reținute ca întemeiate, or, instanța de apel la adoptarea încheierilor contestate s-a conformat rigorilor legii.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Kornacker Gabriela, și a menține încheierea din 05 septembrie 2019 și încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Kornacker Gabriela.

Se menține încheierea din 05 septembrie 2019 și încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iovu Dina împotriva lui Lazaros Akritidis, intervenienți accesorii Iovu Corneliu și Iovu Gheorghe cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat